

[Indenrigsministeren]

Der foreligger ikke for indenrigsministeriet materiale, der tyder på, at lægerne ikke følger sundhedsstyrelsens nævnte cirkulærer.

Jeg er derfor hverken i stand til at bekræfte eller afkræfte det skøn, som folketingsmedlem Otto Mørch har givet udtryk for.

Bortfaldet spørgsmål:

Formanden:

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. 389, der var stillet af Niels Helveg Petersen til statsministeren den 21. december 1978, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til statsministeren (18/12 78) af:

Niels Helveg Petersen (RV):

»Hvad agter statsministeren som minister for pressen at foretage i anledning af, at Roskilde Tidende i snart 4 uger ikke er udkommet på grund af en erkendt overenskomststridig arbejdsnedlæggelse?«

(Spm. nr. 389).

Begrundelse.

Arbejdsretten har nu for fjerde gang beordret typograferne på Roskilde Tidende i arbejde. De strejkende er idømt skærpet bod. Konflikten på Roskilde Tidende rammer det lokale samfund hårdt.

Arbejdsnedlæggelser af denne art er ikke kun af lokal interesse, men rejser spørgsmålet om ytringsfrihedens sikring.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til økonomiministeren:

Forespørgsel [om renten og udlånsloftet] af Alfred Hansen (DR) og Ib Christensen (DR).

(Forespørgsel nr. XI. Anmeldt 14/12 78).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til statsministeren:

Forespørgsel [om det europæiske monetære system] af Ib Nørhønd (DKP), Ebba Strange (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Ib Christensen (DR) og Steen Folke (VS).

(Forespørgsel nr. XII. Anmeldt 15/12 78).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om ejerlejligheder [af Kirsten Jacobsen (FP), Keld Andersen (KF) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 61. Fremsat 26/10 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Boligministeren (Erling Olsen):

Det forslag til lov om ændring af ejerlejlighedsloven, som her er til behandling, går ud på i loven at fastslå, at boligbyggeri, der er opført som almennyttigt byggeri, kun er undtaget fra ejerlejlighedslovens bestemmelser, så længe det tilhører et almennyttigt boligselskab. Forslaget er i og for sig i harmoni med den opfattelse af ejerlejlighedslovens rækkevidde på dette punkt, som boligministeriet har givet udtryk for.

Som det også fremgår af bemærkningerne til forslaget, er det fra flere sider, bl. a. fra folketingets ombudsmand, blevet påpeget, at den eksisterende bestemmelse i ejerlejlighedslovens § 10, stk. 2, nr. 2, ikke er utvetydig, og at der bør finde en egentlig afklaring sted af, hvorledes den nævnte bestemmelse skal fortolkes. Denne afklaring kan ske enten ved en domstolsafgørelse eller ved en lovændring f. eks. som den her foreslåede.

Da ejerlejlighedsloven blev gennemført i 1966, havde man ikke forestillet sig, at det kunne blive aktuelt at bortsælge almennyttige boliger på en tvangsauktion. Denne ulykkeli-

[Boligministeren]

ge situation er først blevet aktuel på et senere tidspunkt, men det er min opfattelse, at med de forskellige løsninger på det almennyttige byggeris problemer, som vi snarest vil fremsætte forslag om, så skulle faren for salg af almennyttigt byggeri på tvangsauktion være bortvejret, og så bliver det noget særdeles hypotetisk, vi i givet fald skulle lovgive om.

Jeg er klar over, at det som et argument for det foreliggende forslag kan anføres, at vi inden for de seneste år har set, at en del lejere ikke ønsker at følge spillets regler, herunder at betale husleje. Denne manglende huslejebetaling har set ud til at kunne medføre selskabets likvidation, og hvis ejendommen i realiteten er usælgelig efter en tvangsauktion på grund af indskrænkninger i dens anvendelighed, så vil det fremover kunne opfordre beboerne til, uden at det ville få nævneværdige konsekvenser for dem selv, fremdeles at udøve huslejeboykot. Til dette argument vil jeg sige, at vi arbejder med forslag om at give huslejeboykot langt mere vidtrækkende konsekvenser for den enkelte og dermed i realiteten forhindre sådanne aktioner i fremtiden.

På denne baggrund mener jeg ikke, at der aktuelt er behov for den løsning af uklarheden i ejerlejlighedslovens § 10, stk. 2, nr. 2, som dette forslag er udtryk for.

Preben Steen Nielsen (S):

Det bør indledningsvis bemærkes, at dette lovforslag ikke er fremsat for at gavne det almennyttige byggeri, tværtimod. Den tydeliggørelse af ejerlejlighedsloven, som forslagsstillerne ønsker, har jo til hensigt at åbne en utvetydig mulighed for, at den almennyttige boligafdeling efter en tvangsauktion kan udstykkes i ejerlejligheder. På almindeligt dansk og i overensstemmelse med, hvad forslagsstillerne utvivlsomt har tænkt, men ikke har sagt, så vil det betyde, at beboerne i en boligbebyggelse i dennes første år kan modtage rentesikring og boligsikring, hvorefter de kan iværksætte en boykot af huslejebetalingen, fremprovokere en tvangsauktion, overtage ejendommen, udstykke den; og de, der har økonomisk evne til det, kan så putte forskellen mellem omkostningslejen og markedslejen i lommen.

At åbne mulighed for noget sådant har aldrig været målet hverken med det almen-

nyttige byggeri i almindelighed eller med den socialdemokratiske boligpolitik i særdeleshed. Det er fortsat vor opfattelse, at en væsentlig del af udlejningsmassen bør være til rådighed også for de familier, der af økonomiske eller sociale grunde ikke har mulighed for at investere i det private byggeri.

Når de konservative og fremskridtspartiet som de nye siamesiske tvillinger til højre i salen begrundet forslaget med en henvisning til den redegørelse, vi har fået fra ombudsmanden om behovet for en tydeliggørelse af ejerlejlighedsloven, så skyldes det, at man derigennem kan koble sig på de ønsker, som venstresocialisterne utallige gange har fremført. VS ønsker jo – det vil vi nok høre lidt senere – også en tydeliggørelse, om end med det formål under alle omstændigheder at umuliggøre en udstykning af en almennyttig boligafdeling i ejerlejligheder. Herved sikrer man nemlig, at huslejeboykot o. lign. kan iværksættes uden reelle konsekvenser, og man opnår derigennem at få et instrument til at undergrave det almennyttige byggeri indefra. Det skal siges, at hverken tankegangen bag de konservatives og fremskridtspartiets forslag eller bag VS' ønsker i tilsvarende retning kan opnå den socialdemokratiske sympati.

Tilbage står imidlertid, at hele debatten om ejerlejlighedslovens § 10 jo har sit udspring i den boligpolitiske usikkerhed, der har hersket omkring det almennyttige byggeri. På dette felt kan der gøres noget, bl. a. ved at støtte synspunktet om, at huslejestigningerne ikke må løbe foran pris- og lønudviklingen, og lad os se, om forslagsstillerne vil være med til at støtte et kommende lovforslag herom.

Endelig kan det ikke afvises, at den herskende uklarhed omkring ejerlejlighedsloven har givet mulighed for en uønsket spekulation for at bringe en boligafdeling på tvangsauktion. Dette problem kan imidlertid løses uden at begrænse det almennyttige byggeris aktivitetsmuligheder, nemlig ved at ændre loven om boligbyggeri, således at kollektive nægtelser af at betale forfalden leje kan modsvares af mulighed for at inddrive denne skyldige leje på anden måde.

Vi løser altså problemerne dels ved at skabe en bedre boligpolitik, der er i overensstemmelse med indkomstpolitikken, dels ved at give det offentlige et brugbart instrument,

[Preben Steen Nielsen]

man kan spille på ved disharmoniske boykotanslag mod det almennyttige byggeri.

Vi kan på denne baggrund ikke støtte lovforslaget.

Fogh Rasmussen (V):

Venstre er enig i den fortolkning af ejerlejlighedsloven, som boligministeren har givet udtryk for. Vi er enig i, at almennyttige udlejningslejligheder kun er undtaget fra ejerlejlighedslovens bestemmelser, så længe de tilhører et almennyttigt boligselskab. Når et almennyttigt byggeri afhændes til private, så går byggeriet ud af den almennyttige boligmasse. Den driftsstøtte, der hidtil måtte være ydet, ophører, og den nye ejer kan hverken få rentesikring, midlertidige driftslån eller driftstablån. Der er altså ingen tvivl om, at byggeriet ophører med at være almennyttigt i lovens forstand. Derfor vil det også være urimeligt at pålægge den nye ejer de rådighedsindskrænkninger, der ligger i et forbud mod udstykning i ejerlejligheder.

Venstre deler derfor selve den tankegang, som ligger bag det foreliggende lovforslag, som jo går ud på at præcisere denne fortolkning direkte i lovteksten. Men egentlig mener vi ikke, at denne præcisering er særlig nødvendig. Lovteksten er efter vores opfattelse klar nok på dette punkt.

Imidlertid har folketingets ombudsmand udtalt, at forståelsen af denne bestemmelse er tvivlsom, og det er vel baggrunden for fremskridtspartiets og de konservatives forslag. Som også ombudsmanden udtaler, ville en afgørelse af fortolkningstvivilen kunne ske ved domstolene, og det ville nok have været den bedste løsning. Vi tror ikke, at der er et aktuelt behov for at klargøre lovteksten på den måde, som fremskridtspartiet og de konservative foreslår.

Når problemet overhovedet er blevet aktuelt, skyldes det udsigten til, at visse almennyttige boligselskaber kan risikere likvidation bl. a. som følge af huslejeboykot. Som også boligministeren har oplyst, vil regeringen inden længe fremlægge forslag, som tager sigte på generelt at løse visse af det almennyttige byggeris problemer, og som også vil betyde en skærpelse af kursen over for deltagerne i en huslejeboykot. Derfor er der ingen udsigt til, at det bliver aktuelt at tage stilling til fortolkningen af ejerlejlighedslovens § 10,

stk. 2, på baggrund af tvangsauktioner, men vi er da villige til at se på dette problem i boligudvalget.

Keld Andersen (KF):

Ja, når det konservative folkeparti er medforslagsstiller til det forslag, vi her har til behandling, så er det bestemt ikke ud fra synspunkter som dem, der blev givet udtryk for af socialdemokratiets ordfører for et øjeblik siden, hvor vi blev påduttet, at vi ville koble os på nogle venstreorienterede synspunkter. Baggrunden er ganske enkelt, hvad jeg forstår at partiet venstres ordfører ganske rigtigt har forstået, den tvivl, der har rejst sig, og som også er kommet til udtryk i ombudsmandens redegørelse, omkring lovgivningen på dette område. Det, vi ganske klart og enkelt ønsker at udtrykke, er, at vi vil have fjernet denne tvivl, der altså er i lovgivningen, og denne tvivl vil blive fjernet med vedtagelsen af dette forslag.

Der er heller ikke tale om, som den socialdemokratiske ordfører også gerne ville give det udseende af på det konservative folkepartis vegne, at vi vil medvirke til på denne måde at undergrave det almennyttige byggeri indefra. Det har åbenbart været i mangel af saglige argumenter imod lovforslaget, at man skulle tage slige synspunkter frem, der overhovedet slet ikke er dækning for.

Derimod er jeg enig med den socialdemokratiske ordfører i de synspunkter, der kom til udtryk om den boligpolitiske usikkerhed, men her må man jo så bede netop socialdemokratiets ordfører om at gribe i egen barm og se at medvirke til at få afklaret denne boligpolitiske usikkerhed.

Forslaget her vil som sagt afklare den tvivl, der er omkring dette spørgsmål, men samtidig må man forvente, at når denne tvivl bliver afklaret og eventuelle boligselskaber af denne art måtte gå på tvangsauktion, så vil tabet for det offentlige blive mindre, al den stund der så er andre muligheder for benyttelsen af det pågældende boligbyggeri.

Jeg forstod ikke helt de bemærkninger, der kom fra partiet venstres ordfører i øvrigt. Det var sådan lidt på den ene side og lidt på den anden side. Jeg forstår, at balanceakten er svær, når der her fremsættes et lovforslag, som man ganske enkelt, som det også blev udtrykt, har sympati for, men som man altså

[Keld Andersen]

har svært ved umiddelbart at støtte på grund af det nuværende regeringssamarbejde.

Jeg skal på det konservative folkepartis vegne naturligvis anbefale forslaget til vedtagelse.

Langsted (CD):

Jeg kan uddybe det, som den foregående taler sagde, med, at der er to slags venstreorientering her i tinget. Der er dels den venstrefløjsorientering, man taler om, og dels den orientering, som partiet venstre står for, og det kan åbenbart i visse tilfælde være direkte sammenfaldende.

Nå men skæmt til side, der skal ikke være tvivl om, at CD principielt går ind for ejerboligtanken og dermed ejerlejlighedstanken, men vi synes, at det måske er at gå lidt for vidt i dette tilfælde at pinde en enkelt bestemmelse i en lov ud på denne måde. I virkeligheden står der det samme.

På den anden side er det jo klart, at det er den lange redegørelse, der er kommet fra folketingets ombudsmand, som ligger til grund for dette, hvor folketingets ombudsmand henstiller til boligministeren at komme med en tydeliggørelse af loven, for at man ikke bare skal kunne fortolke loven i mere eller mindre frit omfang og eventuelt i nødsfald gå til domstolene for at få dette klarlagt. Jeg vil på den anden side i princippet tilslutte mig den redegørelse, boligministeren kom med, idet vi jo også fra CDs side, må jeg sige, i høj grad støtter tanken om det almennyttige boligbyggeri og dets sociale fordele i dette land.

Vi kan ikke umiddelbart støtte gennemførelsen af denne lovændring, men vi vil tilsige et positivt udvalgsarbejde for at komme frem til, hvad denne bestemmelse i virkeligheden bør omfatte. Jeg skal i denne forbindelse spørge boligministeren, om det egentlig ikke er sådan, at det, man tilsigter her, hører ind under selve loven om boligbyggeri, om det almennyttige byggeri, kapitel 2, som handler om boligbyggeriet som sådant, og kapitel 7, som handler om rentesikring og garanti og de økonomiske baggrunde, der ligger i det, som både stat og kommune, altså i det hele taget offentlige institutioner, står bag.

Bjørn Poulsen (SF):

Det foreliggende forslag kan SF under ingen omstændigheder være med til. Vi har altid været og vil altid være modstandere af enhver form for udstykning i ejerlejligheder. Vi ser sådan set kun dette forslag som en videreførelse af den hetz mod almennyttigt boligbyggeri, som vi jo desværre har set den ene gang efter den anden både fra fremskridtspartiets og fra konservatives og såmænd også fra andre borgerlige partiers side.

Selve forslaget er jo kun en yderligere klargøring af det, som vi har hørt den nuværende og tidligere boligminister sige, nemlig at et almennyttigt boligbyggeri, der er gået fallit, kan udstykkes i ejerlejligheder.

Det, jeg sådan set synes er interessant, er nok nærmest det, vi har hørt boligministeren og den socialdemokratiske ordfører sige. En af de ting, som man fra socialdemokratiet har meget imod, er, at nogle mennesker protesterer, når de bliver uretfærdigt behandlet. Det kan man ikke tillade sig som menneske i Danmark. Det kongelige socialdemokrati mener ikke, at man kan gøre den slags ting. Man har værsgo at gøre, som der bliver sagt, og at lade være med at lave alle disse former for boykot, det kan være huslejeboykot, det kan være forskellige faglige aktioner el. lign. Det er ikke noget, der under nogen omstændigheder bør være tilladt. Og vi hører her, at der i løbet af denne folketingssamling vil fremkomme nogle forslag med yderligere tiltag, så man kan stoppe eventuelle folk, der går ind i en huslejeboykot i fremtiden. Lad mig sige med det samme, at jeg sådan set ikke er forbavset over det. Jeg synes, at den socialdemokratiske boligpolitik går mere og mere i den retning, at folk skal have mindre og mindre at sige over de lejligheder eller huse, som de bor i.

Når man nu taler om huslejeboykot og man åbenbart fra socialdemokratiets side mener, at huslejeboykot er noget, der under ingen omstændigheder bør finde sted, det er noget, der nærmest bør være ulovligt, så kunne jeg da godt tænke mig at stille det spørgsmål både til boligministeren og til den socialdemokratiske ordfører: synes man virkelig, at den boykot, som de lavede på grund af tagsagen i Albertslund, var så meget forkert? Var det ikke ud fra et meget rimeligt grundlag, at disse mennesker sagde: det her vil vi altså ikke lægge ryg til? Og er man ikke fra regeringens og socialdemokratiets side, efter

[Bjørn Poulsen]

at de lavede huslejeboykotten, gået ind i sagen og prøvet på at løse det på den ene eller den anden måde?

Jeg synes mildest talt, at det er en lidt mærkelig opfattelse at have af disse tilfælde af huslejeboykot. Der er jo ikke tale om, at det er nogle fanatikere, der den ene gang efter den anden laver en boykot for boykotens skyld. Her er i allerhøjeste grad tale om nogle mennesker, der på en eller anden måde er i en trangssituation, som regel økonomisk, og af naturlige grunde ikke har andre måder at protestere på end at lave den huslejeboykot. Og så taler man nu fra regeringens og socialdemokratiets side om, at dem skal vi altså have slået ned, den slags ting vil vi ikke se i fremtiden. Hvis det er socialdemokratisk politik i fremtiden, så Gud nåde og trøste os!

Freddy Madsen (DKP):

Vi er modstandere af det forslag, der her er fremsat. Det undrer os ikke, at fremskridtpartiet fremsætter det. Det er jo et led i hele den politik, man har ført, og som til syvende og sidst skal munde ud i – man har forbundsfæller her i tinget, ved vi – at det ikke bare drejer sig om det sociale boligbyggeri, der kan risikere at komme på tvangsauktion, men at det i det hele taget er det sociale boligbyggeri, der burde udstykkes i ejerlejligheder, at spekulationen, som vi har set det på andre områder, altså også skulle udbredes på dette felt.

Men det er jo rigtigt, at man kan undre sig – ja, undre sig, det er efterhånden så meget sagt – mere over den holdning, som socialdemokratiet indtager til disse sager. Jeg er ikke jurist og kan derfor ikke helt fortolke de bestemmelser, der står i loven, men når ombudsmanden siger, at han har svært ved at fortolke det, så vil jeg da gerne sige, at sådan som jeg på almindeligt dansk må læse det, så står der faktisk i den nuværende lov: »Ejendomme, som er opført til brug for medlemmer« osv. Heri ligger, at hele det sociale boligbyggeri er undtaget fra ejerlejlighedslovens bestemmelser. Det er altså det, som den socialdemokratiske boligminister tilsyneladende vil blæse højt og flot på, idet han siger, at selvfølgelig kan man udstykke det; de boligbyggerier, der kommer på tvangsauktion, kan man udstykke i ejerlejligheder.

Men så siger man, og det synes jeg var interessant, fra både ordføreren for socialdemokratiets og ordføreren for venstres side, nemlig de to ordførere for regeringen, på den ene side, at regeringen nu kommer med et vældig godt udspil om kort tid, der vil klare alle disse problemer for boligbyggeriet, og på den anden side siger man: men så er det også nødvendigt, at vi får nogle hårdere bestemmelser over for en eventuel huslejeboykot. Det ligger ligesom i luften, eller man fremmaner det på den måde, at huslejeboykot er noget, som folk i det sociale boligbyggeri har lavet, fordi de nu engang er venstrekstremistiske eller indstillet på at lave ballade eller noget i den retning. Ja men tror man da virkelig på, at ganske jævne og almindelige mennesker, som står over for risikoen for at blive smidt ud af deres bolig under alle omstændigheder, iværksætter boykot, fordi det er en fornøjelse for dem, eller fordi det er noget, de bare har lyst til?

Det, det drejer sig om, er jo, at igennem den ulyksalige boligpolitik, som folketingsflertallet har ført, og som skiftende regeringer har ført, har man drevet huslejerne op på et sådant niveau, at folk simpelt hen ikke har råd til at betale og ikke har set nogen anden udvej over for de byrder, der blev lagt på dem, end faktisk at aktionere i de givne situationer. Man skal ikke stille tingene på hovedet og sige, at det er dem, der har lavet huslejeboykot, der skaber problemerne. Det er i virkeligheden den elendige boligpolitik, man har ført, der har skabt problemerne.

Man har altså ingen tillid – og det kan jeg godt forstå, hvis det passer, hvad der er ofventliggjort i pressen om det udspil, som boligministeren vil komme med, og det skal det såmænd nok gøre, når man i øvrigt kender regeringens elendighed – til, at det vil være muligt at overbevise almindelige mennesker om, at det er en rimelig politik, man fører. Derfor skal man nu føre sig frem med svøben, nu skal beboerne stilles over for, at hvis ikke de vil makke ret over for de husleje forhøjelser, der venter, så kan lejlighederne indgå i det almindelige spekulationsmarked og blive udstykket som ejerlejligheder.

Det er altså den politik, som socialdemokratiet efterhånden er nået til at føre på boligområdet. Den ligger milevidt fra det, der er vores intentioner, og den ligger i øvrigt også milevidt fra det boligpolitiske oplæg,

[Freddy Madsen]

som socialdemokratiet lagde frem her i foråret, men som man jo for længst er rendt fra, og som venstre for længst har sørget for er kulet ned. Det er så bare spørgsmålet, hvor lang tid det skal vare. Også på det område drejer det sig vel om, at vi skal have denne regering væk.

Niels Helveg Petersen (RV):

Man må have al mulig sympati for, at lovgivningen er klar. Med boligministerens redegørelse her i dag er der efter min mening fjernet enhver tvivl om, hvad der faktisk er gældende ret. Derfor er forslaget juridisk set overflødig, og da det i øvrigt praktisk næppe får nogen betydning eller kan få nogen betydning, så er det efter vores opfattelse ikke nødvendigt at gennemføre det, og vi har på den baggrund ikke nogen sympati for forslaget.

Formanden:

Vi er i dag specielt taknemlige over for medlemmer, der taler kort, fordi vores mekanik er gået i stykker. Vi forsøger at gøre det, så godt vi kan, uden at snyde for mange.

Arne Bjerregaard (KrF):

Ministeren ønskede nogle ændringer i hele vores boliglovgivning, så problemet her ikke vil kunne opstå, man vil kunne undgå enhver tvangsauktion af almenyttigt byggeri. Men det er jo ikke sket endnu, og vi er af den opfattelse, at enhver lovgivning bør være så klar, at i al fald de fleste mennesker kan forstå den. Og når meningen med den nuværende lovgivning nu er det, som står i dette forslag, hvorfor så ikke lige så godt indsætte det? Så ved man i al fald, hvad man har at rette sig efter. Så ved man, hvordan lovgivningen skal fortolkes. Derfor vil vi støtte det forslag, som ligger her.

Schak Nielsen (DR):

Retsforbundet har principielt ikke noget imod, at hver ejer sin bolig, tværtimod. Jeg har da været meget fascineret af politiske programmer, der siger, at så mange som muligt skal eje så meget som muligt – det ville da være dejligt, hvis vi ejede en masse alle sammen. Men realiteterne siger jo noget andet, for vi er jo nok lige her i landet, men nogle er alligevel mere lige end andre, og der

er visse forudsætninger, der må være til stede først. Vi behøver såmænd ikke alle sammen have lige meget, men vi bør da i al fald alle have lige muligheder, og her kniber det nok en lille smule.

Her spiller både jordpolitik og boligpolitik en overordentlig stor rolle. Boligpolitikken er jo direkte et barn af jordpolitikken, et vanartet barn, må man sige, lige så vanartet som den jordpolitik, vi har ført. Den har ført til, at almindelige rækkehuse i Københavns nærhed på 110 m² skal koste 116.000 kr. brutto om året. Det bliver med nedslag i skatten 67.000 kr., men det er jo alligevel en voldsom masse penge.

Det vil altså sige, at samfundet på forskellig måde giver et tilskud til boligerne. Samfundet har også givet tilskud til de sociale boligselskaber. Jeg har måske ikke altid været enig i den måde, det blev gjort på, og trods alt er det jo stadig væk dyrt at bo selv i de sociale boligselskaber, men jeg skal da erkende, at de har haft et socialt sigte, og det anerkender jeg også. Den gamle boligmasse, herunder det almennyttige boligbyggeri, har ligesom været et fristed for folk med mindre indtægter for at undgå disse kæmpehusejendgifter. Men smarte spekulanter prøver på at kapitalisere den gamle boligmasse – naturligvis ved politikernes hjælp, ellers kunne de jo ikke gøre det.

Det lovforslag, som vi nu behandler, er jo et udtryk for en udvidelse af adgangen til ejerlejlighedsudstyknings, og den står vi principielt ikke model til. Derimod ville det selvfølgelig være helt godt at fjerne enhver tvivl i lovgivningen. Vi vil da gerne et frit boligmarked, men det er på andre betingelser end dem, vi har.

Jeg hørte med interesse på boligministeren. Selvfølgelig må en boykot ikke føre til helt urimelige og helt ulovlige forhold, det er da klart.

Vi kan altså ikke principielt støtte forslaget, men vi vil selvfølgelig være med til at høre om det i udvalget, hvis der skulle være urimeligheder at rette.

Wilhelm (VS):

Jeg er i den lidt sære situation, at det egentlig er en sag, VS har kørt frem, men hvor det, som tingene har udviklet sig, måtte være fremskridtspartiet, der kom med et for-

[Wilhelm]

slag. Det er jo ganske i strid med hr. Preben Steen Nielsens formodning om, at VS, som han sagde, ønskede en tydeliggørelse den modsatte vej. Nej, det gør vi ikke, for den lov kan ikke skrives tydeligere, end den er. Når der står, at ejendomme opført af almen-nyttige boligselskaber ikke kan udstykkes, så er det meget svært at forestille sig, jeg kan i hvert fald ikke, at det kan skrives ret meget tydeligere. Derfor har vi ikke kunnet tage noget initiativ, og det har vi meddelt hele tiden. Vi kan ikke foreslå en tydeligere udformning af den lov, end den har i dag.

Jeg er da glad for, at fremskridtspartiet kommer med det modsatte, fordi – og jeg går ud fra, at de fører det frem til en afstemning – vi så vil få den tydeliggørelse. Så bliver hr. Preben Steen Nielsen, boligministeren og hr. Niels Helveg Petersen og alle her nødt til at tage stilling til den politiske realitet i spørgsmålet: ønsker man, at dette skal kunne ske, eller ønsker man ikke, at dette skal kunne ske? Så vil afklaringen komme, også selv om det faktisk ikke kan skrives tydeligere i loven, end det står nu.

Forhistorien til denne sag er jo, at der i en teknikerbetænkning, der gik forud for ejerlejlighedsforliget i 1966, stod en bestemmelse, der svarer til den, fremskridtspartiet nu foreslår, men den blev fjernet, da man lavede ejerlejlighedsforliget i 1966. Det var en ganske bevidst fjernelse af denne bestemmelse, og derfor er det ikke rigtigt, som boligministeren siger, at man jo ikke i 1966 forudså, at dette kunne blive aktuelt. Jo, vist forudså man det da. Der var en direkte bestemmelse om, at sådan skulle det være, vel at mærke i det forudgående teknikerudvalgs betænkning, men den blev bevidst fjernet, da loven så blev lavet. Den radikale ordfører udtrykte dengang direkte beklagelse af, at det var fjernet, men det var nu altså en politisk realitet, den var fjernet.

At det faktisk var ganske bevidst, at den blev fjernet, og at loven ikke kunne mistolkes, fremgår også af, at den pågældende embedsmand fra boligministeriet, der havde dette område, daværende ekspeditionssekretær Brigsted, i Juristen, mens dette endnu var klart i hovedet på ham, skrev:

»Selv hvor samtykke til afhændelse undtagelsesvis måtte blive givet, er det imidlertid udelukket at omdanne lejlighederne til ejerlejligheder.«

Uden forbehold. Ministeren prøver at hænge det op på, at dække sig ind under »efter tvangsauktion«, men det er der ikke noget specielt ved, det har vi boligministeriets svar for. Der er intet specielt ved den overdragelse, der sker ved en tvangsauktion. Hvis det gælder dér, gælder det i alle tilfælde af overdragelse. Det er forudsætningerne. Så kan det godt være, at hr. Freddy Madsen siger, han ikke er jurist, men man behøver nu ikke at være jurist for at kunne finde ud af, at når der i loven står, at ejendomme opført af almenyttige boligselskaber ikke kan udstykkes, så kan de ikke udstykkes. Når Brigsted, da det endnu var i frisk erindring, skrev, at selv hvor samtykke til at afhænde undtagelsesvis måtte blive givet, er det udelukket at omdanne til ejerlejligheder, så er det ikke nødvendigt at være jurist for at se, hvad meningen er med den lov.

Så skete der jo en kortslutning i boligministeriet for et par år siden. Det, der skete, var ganske enkelt det, at nogle glemte, hvad der var vedtaget, og hvad der stod i teknikerbetænkningen, og så begyndte de at fortolke loven ud fra teknikerbetænkningen. Jeg synes, det ville klæde den nuværende boligminister, om han levede op til det, han tidligere har sagt, nemlig at når man begår nogle fejl i ministeriet, så skal de indrømmes og ikke strøs til med sand. Det er jo ganske enkelt det, der er sket, en fejl i ministeriet. Det burde ikke have været nødvendigt at køre den sag hele vejen igennem, som vi har måttet gøre det, for at få loven holdt fast på det, der faktisk står. Det skyldtes, at boligministeriet og den tidligere boligminister lige pludselig kortsluttede tilbage til en teknikerbetænkning, der bevidst ikke blev gjort til lov.

Så siger nogle: det her kunne vi få klaret ved en retssag. Nej, det kan vi nemlig ikke. De har ikke sat sig ind i sagen. Det er jo lige netop sagen. Der er ingen, der har kunnet påvise, hvem der er berettiget part til at lave den retssag, hvis først en tinglysningsdommer, baseret på boligministeriets misfortolkninger, gik hen og tillod en udstykning efter en tvangsauktion. Lejerne er det sandsynligvis ikke. Køberen vil ikke være interesseret. Sælgeren vil ikke være interesseret. En af grundene til, at ombudsmanden overhovedet tog sagen, var, at han erkendte, at der ikke er gode muligheder for at få dette afklaret ved

[Wilhelm]

en retssag. Det skriver han jo direkte i sin begrundelse for at tage sagen.

Jeg vil erindre om, at vi i denne sag sidste år modtog en henvendelse fra 18-20 socialdemokratiske borgmestre, der sagde, at deres kommuner ikke kunne leve med den fortolkning, den daværende boligminister nu havde givet af loven, og at de håbede, at man ville få den omstødt. Det er ikke nødvendigt med anden omstødelse, end at vi nu kører igen og til sidst kommer til en afstemning, og da bliver man altså nødt til at bekende kulør.

Fordi den situation er skabt, som desværre har været nødvendiggjort af den tidligere boligminister, vil jeg godt takke for, at dette forslag overhovedet bliver lagt frem. Jeg håber, at det ikke lykkes ved et eller andet krumspring at undgå, at vi kommer til en afstemning. Så er den fortolkning, fru Kirsten Jacobsen ønsker, forhåbentlig da nedgjort, og så er sagen dermed klaret.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil godt prøve at slå fast, hvorfor dette lovforslag overhovedet er fremsat. Det er ikke, sådan som det er blevet sagt eller insinueret fra den socialdemokratiske ordfører, for at genere den socialdemokratiske venstrefløj. Det er det aldeles ikke. Jeg ved godt, at det nok må genere dernede, men det er ikke baggrunden. Det er heller ikke et udtryk for hverken sympati eller antipati over for det almennyttige boligbyggeri. Det er bestemt heller ikke, sådan som det fremgik af ordførertalen fra retsforbundet, et spørgsmål om enten at få flere eller færre ejerboliger. Og det har i hvert fald slet ikke noget at gøre med grundskyld. Det har ene og alene den baggrund, at fremskridtspartiet og det konservative folkeparti finder det uanstændigt, at man har en lov, hvor næsten alle i denne sal kan have hver sin opfattelse af, hvordan den skal fortolkes, og at man oven i købet skal tåle, at der fra folketingets egen ombudsmand kommer en så klar henstilling om at få tydeliggjort loven og klarlagt dette problem. Det er baggrunden for, at fremskridtspartiet og det konservative folkeparti har følt, at det var på sin plads at få det gjort.

Jeg har aldrig nogen sinde personlig været i tvivl om, hvordan paragraffen skulle fortolkes. Jeg har været helt enig i den måde, boligministeriet har fortolket paragraffen på, og

jeg har fulgt debatten, men efter henstillingen fra ombudsmanden fandt selv jeg det nødvendigt, at der skulle ikke være et gran af tvivl nogen steder.

Jeg synes, det er meget beklageligt, at boligministeren vil prøve på at slippe udenom her ved simpelt hen at sige, at nu foretager vi nogle ændringer i støtten til det almennyttige byggeri, og så er det ikke længere nødvendigt, eller også kan man jo klare det ved en domstolsafgørelse. Boligministeren ved lige så godt som jeg, at dette aldrig kan klares ved en domstolsafgørelse – aldrig. For hvem skal anlægge den sag? Der er ingen, der er berettiget til at anlægge den sag. De, der muligvis var berettiget, ville aldrig drømme om at gøre det. Derfor kommer der ikke nogen som helst afgørelse på sagen, før folketinget har vedtaget at ændre teksten, så den er så soleklart forståelig for alle.

Jeg vil godt sige – det kan så være et svar til hr. Wilhelm – at denne gang skal det altså ikke lykkes et socialdemokratiske-venstre flertal i boligudvalget at sørge for, at forslaget bare bliver syltet og aldrig kommer ned til afstemning. Jeg vil gøre mit til, at boligministeren skal få lov til at stemme imod boligministeriets hidtidige fortolkning, hvis det er det, han vil. Jeg synes nemlig ikke, vi bare kan putte dette her op i et udvalg og så putte hovedet ned under tæppet og sige: det går nok. Det er en uanstændig måde at lovgive på. Det synes jeg boligministeren skulle være den første til at indrømme, eftersom boligministerens egen programerklæring var, at den danske boliglovgivning skulle forenkles og den skulle tydeliggøres. Når der så kommer et forslag, som kun har ét eneste formål, nemlig at tydeliggøre den opfattelse, boligministeren selv har, oven i købet efter en henstilling fra folketingets ombudsmand, så finder jeg det meget, meget, meget beklageligt, at boligministeren bare kravler ned under tæppet og siger: åh ja, men hvis nu vi gør, sådan som vi gerne vil, og hvis vi nu står ved det, vi har sagt, så bliver vores venstrefløj sur, og så kan hr. Wilhelm rende rundt og lave aktioner, og så får han flere stemmer osv. Det er jo den politiske baggrund; man tør simpelt hen ikke stå ved det, man har sagt. Men denne gang, hr. boligminister, skal jeg i hvert fald gøre mit til, at man kommer til at rejse sig op i denne sal og stemme for forslaget.

[Kirsten Jacobsen]

Må jeg sige til den socialdemokratiske ordfører: det ville klæde den socialdemokratiske ordfører, hvis man læste dansk boliglovgivning, inden man stod og udtalte sig heroppe fra talerstolen. Den socialdemokratiske ordfører sagde, at baggrunden for, at vi har fremsat dette forslag, jo ikke er et ønske om at gavne det almennyttige byggeri. Det har overhovedet ikke noget som helst med det at gøre. Det almennyttige byggeri har ikke nogen som helst fordel eller bagdel af, at dette bliver præciseret. For boligministeren har lige stået og sagt, at det slet ikke er nødvendigt; selv om dette forslag bliver vedtaget, vil ordningen være den samme som den, vi hidtil har haft, nemlig svarende til boligministeriets egen fortolkning. Derfor er det ikke nogen ændring.

Hvad i al verden er det dog for noget tågesnak at stå og sige, at de, der har økonomisk mulighed for det, bare kan tage forskellen mellem den omkostningsbestemte leje og markedslejen og putte det i lommen. Det turde være klart for en socialdemokratisk boligpolitisk ordfører, at der findes svar fra boligministeriet – boligudvalgets bilag nr. 39 af 9. november 1977 – hvor socialdemokratiets egen boligminister skriver til folketingets boligvalg:

»Med hensyn til lejernes stilling efter tvangsauktionen bemærkes, at lejerne er beskyttet af lejelovgivningen. De kan ikke siges op, da der er almindeligt opsigelsesforbud. Med hensyn til lejens størrelse er udgangspunktet, at ejendommens erhverver kan oppebære den leje, som lejerne hidtil har betalt.«

Dansk boliglovgivning forhindrer, at der er nogen, som kan tage nogen forskel mellem en omkostningsbestemt leje og en markedsleje og putte i lommen. Jeg synes, socialdemokraterne skulle tage og læse de love, de selv har gennemført, for man begynder at sige det modsatte heroppefra.

Må jeg sige til venstres repræsentant, at det er da meget godt, man er enig i forslaget, men desværre tilføjede venstres ordfører: men det er nok ikke spor nødvendigt alligevel. Det er altså nødvendigt. Venstre har den opfattelse, at man simpelt hen kan løse dette problem ved en retssag. Både jeg og hr. Wilhjelm har påpeget, at det kan man ikke.

Jeg synes også nok, at specielt det radikale venstre skulle have interesseret sig mere end

de par linjer for sagen; det radikale venstre burde også vide, at den eneste måde, man kan klargøre en lovtekst på, simpelt hen er at fjerne enhver tvivl. Jeg vil egentlig godt have lov til at citere bare et lille afsnit fra henvendelsen fra ombudsmanden, som viser, hvor megen vægt ombudsmanden lægger på, at folketinget ser at få denne sag ordnet. Ombudsmanden skriver på side 14 i henvendelsen til retsudvalget:

»Men jeg finder at burde udtale, at det efter min opfattelse må betragtes som utilfredsstillende – også set i forhold til boligministeriets udøvelse af den ovenfor omtalte responderende virksomhed vedrørende fortolkningen af bestemmelserne i ejerlejlighedsloven – såfremt der ikke forholdsvis hurtigt opnås en afklaring af det omtalte fortolknings spørgsmål.

Jeg har på denne baggrund fundet det rettest at henstille til boligministeriet,«

– der er altså kommet en direkte henstilling til boligministeriet –

»at ministeriet – såfremt det nævnte fortolknings spørgsmål ikke forholdsvis hurtigt bliver endeligt afklaret under en retssag – søger rækkevidden af bestemmelsen i ejerlejlighedslovens § 10, stk. 2, nr. 2, tydeliggjort ved en lovændring, eventuelt i forbindelse med en kommende revision af ejerlejlighedsloven.«

Så tydelig er ombudsmandens henvendelse. Han har oven i købet gjort sig den ulejlighed, at han har sendt den direkte til ministeriet. Alligevel stiller boligministeren sig op her på talerstolen og siger: åh ja, vi kan ikke lide at tage stilling til sådan noget, så vi putter hovedet ned under busken, og så ser vi, om vi ikke kan klare det ved nogle flere tilskud til det almennyttige byggeri. Det er en uanstændig måde at lovgive på, hvad enten det drejer sig om boliglovgivning eller en hvilken som helst anden lovgivning.

Jeg vil i hvert fald håbe på, at der bliver et flertal for dette forslag, for det er ikke et spørgsmål om at genere nogle lejere eller nogle ejere, det er simpelt hen et spørgsmål om: kan dette folketing være bekendt at have en lovgivning, som er så utydelig, at vi skal tåle henstillinger af den karakter fra folketingets ombudsmand?

Boligministeren (Erling Olsen):

[Boligministeren]

Vi kan både læse og tale og ynder ikke at befinde os hverken under dynen eller i busken, så jeg vil gerne sige meget klart til fru Kirsten Jacobsen og til hr. Wilhjelm, at der er i denne sag både jura og politik – juraen kan diskuteres, det kan det politiske også – men vores standpunkt er klart.

For så vidt angår det juridiske vil jeg sige til hr. Wilhjelm, at der i formuleringen jo ikke står »ejendomme, som er opført af almennyttige boligselskaber«, der står: »ejendomme, som er opført til brug for medlemmer eller til udleje af almennyttige boligselskaber.« Når man har lige præcis denne formulering, så skyldtes det ifølge det for mig oplyste, at man, da man lavede bestemmelsen, ville åbne mulighed for, at almennyttige boligselskaber kunne opføre ejendomme, som ikke var til brug for medlemmer, og som måske siden hen kunne sælges som ejerlejligheder. Man ville på den måde sikre, at der var endnu en streng på det almennyttige byggeris og på de almennyttige produktionsvirksomheders instrument. Derfor fik bestemmelsen den udformning.

Vi har fortolket det på den måde, at når et almennyttigt boligbyggeri kom på tvangsauktion, så døde det som almennyttigt byggeri og genfødt. Hr. Wilhjelm ryster på hovedet, og det samme gjorde ombudsmanden, og så må vi sige: all right, lad os så acceptere, at der sættes spørgsmålstegn ved vores fortolkning af det rent juridiske. Men det drejer sig jo ikke om juraen i første række, det er, som hr. Wilhjelm også har sagt i en radioudsendelse, simpelt hen et spørgsmål om, hvilken pris lejerne skal kunne overtage ejendommen til, hvis den kommer på tvangsauktion. Hvis en ejendom ikke kan blive ejerlejligheder, har den en lavere pris på tvangsauktion. Hr. Wilhjelm nikker; vi forstår hinanden, det skal man jo også. Det hele drejer sig om, at hr. Wilhjelm fandt denne bestemmelse, som han mente, han kunne fortolke, så han kunne sige til sine venner: bare på den gutter, lav huslejeboycot, få byggeriet på tvangsauktion, så får I det til en billig pris. Hertil sagde min forgænger: I kommer til at betale noget mere for det, for det kan blive ejerlejligheder. Det er det, sagen drejer sig om.

Man kan sige, at hr. Wilhjelm har stillet socialdemokratiet i, hvad han selv betegner som valget mellem to onder. På den ene side kan vi sige ja til fru Kirsten Jacobsens for-

slag, der dækker vores hidtidige fortolkning. Det ville i og for sig være meget logisk, om vi gjorde det, i og med at det dækker vores hidtidige fortolkning, men vi ønsker ikke lovmæssigt at fastslå, at man kan udstykke disse almennyttige byggerier til ejerlejligheder. Hvis vi strammede lovbestemmelsen, hvis vi tydeliggjorde, hvad vi mente, så ville vi derved ligesom lægge i det, at vi mener, det er en situation, som kan blive aktuel. Det er derfor, vi ikke gør det. Vi vil ikke gøre det af politiske grunde; vi vil ikke gøre det, for vi vil ikke give indtryk af, at vi mener, det er noget, der skal ske.

Den anden mulighed er, at vi indtager det modsatte standpunkt, og herefter har man i et almennyttigt byggeri en chance for enten ved huslejeboycot eller ved bevidst underbudgettering – sådan som man prøver på nu – at bringe byggeriet i sådanne vanskeligheder, at det går på tvangsauktion, hvorved man får det billigt. Det vil vi heller ikke. Vi vil have, at der skal være en rimelig huslejeudvikling.

Vi vil prøve på at løse de problemer sådan, at huslejen bliver rimelig, og de mennesker, der så derudover vil lave huslejeboycot af den ene eller den anden politiske grund, vil vi tage os kærligt af på anden måde. Derfor er der ikke nogen brug for dette lovforslag. Der er ingen tvivl om, hvad vi står for som socialdemokrater: rimelige forhold i det almennyttige byggeri, og dem, der så vil lave revolution eller sjov i gaden på anden vis, tager vi os kærligt af – ikke voldeligt, men vi skal nok nå deres tegnebøger.

Freddy Madsen (DKP):

Man må jo lade boligministeren, at der er få socialdemokrater, der så kynisk og åbenhjertigt siger, hvad sagen drejer sig om, som netop han gør. Det er da meget rart til forståelsen af, hvad sagen drejer sig om. Det, det her drejer sig om, er, at vi har nogle forhold inden for boliglovgivningen, der medfører kæmpestore huslejer; dem reagerer folk imod, og nu skal regeringen nok komme med den store kæp og sørge for, at de får nogle over nakken. Det er jo det reelle, der ligger i denne sag.

Må jeg ikke sige til hr. Wilhjelm, at det er muligt, de bemærkninger, jeg kom med før om juraen, kunne misforstås. Når jeg frem-

[Freddy Madsen]

hævede, at jeg ikke var jurist, så var det for at sige, at selv for mig, der ikke var jurist, stod det nogenlunde klart, hvad de pågældende paragraffer drejede sig om, og det er jo bekræftet her af boligministeren. Jeg vil gerne takke boligministeren for den manuduktion, vi fik i, hvordan de pågældende paragraffer var blevet til, for hvad er det, han siger? Han siger, at det drejede sig om, at man ville åbne muligheder for, at de almennyttige boligselskaber også kunne opføre huse til andre formål end til udleje til medlemmerne. Men de ejendomme, det her drejer sig om, hvor der har været boykot, eller hvor husene kan komme på tvangsauktion, bebos jo af medlemmer, de er altså opført til medlemmer. Der er ikke tøddel af tvivl i den lovtekst om, at det er i strid med ejerlejlighedsloven, hvis man alligevel sælger lejlighederne som ejerlejligheder efter en tvangsauktion.

Det fremgik meget klart af ministerens indlæg her – og det er i og for sig det mest betænkelige af det – at dette er ikke et spørgsmål om jura, det er altså ikke et spørgsmål om lovgivning, det er et spørgsmål om politik. Ja, det er spørgsmålet om den behårede politik for at få folk til at acceptere den elendige boligpolitik, som man har ført og stadig væk fører.

Wilhelm (VS):

Jeg vil først sige til hr. Freddy Madsen, at jeg er glad for, at vi er enige om, at det er en ganske klar lovtekst. Når jeg opfattede hans ord lidt anderledes før, hænger det måske sammen med, at jeg havde inde i baghovedet, at DKP faktisk rundt omkring har deltaget i truslerne mod lejerne om, at lejlighederne kunne blive udstykket, hvis de aktionerede, men jeg er glad for, at det er et overstået stadium, og at man nu siger, denne tekst er klar og tydelig.

Jeg er ganske enig med ministeren i, hvad jeg ikke nåede at sige i første omgang, at det først og fremmest er et politisk spørgsmål. Når vi har interesseret os meget for det – det skal jeg da ikke lægge skjul på – så er det, fordi der vil være en ekstra trussel mod lejerne i forbindelse med deres handlinger omkring huslejerne, hvis man kan komme med denne udstykningstrussel. Det er derfor, det er vigtigt, og det er derfor, det er vigtigt at få

slået fast, at det kan man altså ikke. Det er det politiske i det, og det er grunden til, at vi interesserer os meget for det.

Men det er forkert, når ministeren siger, at det var os, der fandt denne paragraf og begyndte at vride fortolkninger ud af den. Overhovedet ikke. Den har ligget fuldstændig stjerneklar, indtil boligministeren for 1½ år siden til alles overraskelse lige pludselig begyndte at fortolke den i direkte modstrid med ordlyden. Når folk kommer her og siger, at de altid har været enige i boligministeriets fortolkning, så er det jo den rene bagklogskab. De har aldrig nogen sinde kendt den paragraf.

Hr. Niels Helveg Petersens forgænger, dengang loven blev lavet i 1966, sagde det stik modsatte af, hvad hr. Niels Helveg Petersen siger nu. Hun var ked af, at der ikke var kommet den bestemmelse ind, som fru Kirsten Jacobsen nu vil have ind, og som hr. Niels Helveg Petersen siger altid har været der – sådan underforstået. Det passer ikke. Det er det stik modsatte af, hvad fru Else-Merete Ross sagde ved behandlingen i 1966.

Når ministeren nu begynder at vride og dreje bestemmelsen og siger: ja, ganske vist er de opført af almennyttige boligselskaber, men der var jo en anden forhistorie, så er det simpelt hen uden kendskab til lige præcis den forhistorie. Jeg vil gerne have lov at citere videre af det, boligministeriets ekspert på det område skrev, dengang det endnu var i frisk erindring. Jeg vil godt tage det gamle citat én gang til og så fortsætte direkte; der er ingen citatfusk i det her. »Juristen«, juni 1966:

»Sely hvor samtykke til afhændelse undtagelsesvis måtte blive givet, er det imidlertid udelukket at omdanne lejlighederne til ejerlejligheder.«

Og så kommer det, der fuldstændig tager benene væk under boligministerens supplerende fortolkning heroppe for:

»Derimod vil de sociale boligforetagender – i lighed med deres hidtidige adgang til at opføre parcelhuse med salg for øje – kunne opføre etageejendomme, der fra ibrugtagelsen opdeles i ejerlejligheder.«

Der står: »fra ibrugtagelsen«, ikke efter at de har været udlejet. Ikke efter at de har været anvendt af medlemmerne, ikke efter at de har været bygget som udlejningsejendomme med støtte efter boligbyggelovens kap. II.

[Wilhelm]

Det er det, der står i teksten. Uden støtte kunne selskaberne nu både opføre parcelhuse og etageejendomme. Men det er ikke det, der er tale om, når man vil udstykke efter en tvangsauktion. Den lov har været stjerneklar fra starten, indtil det begyndte at rumle rundt oven i hovedet på disse eksperter og de lige pludselig kom til at tænke på forslaget fra teknikerudvalget i stedet for det, der faktisk var vedtaget.

Kirsten Jacobsen (FP):

Ministeren sagde i sit andet indlæg, at jura kan diskuteres, og jeg er da enig med ministeren. Det er også det, det er blevet. Det er det blevet både i justitsministeriets lovkontor, det er det blevet hos folketingets ombudsmand, og det er det blevet i ministerens eget ministerium.

Men jeg vil godt henlede boligministerens opmærksomhed på det, folketingets ombudsmand skriver. Ombudsmanden ønsker en klargørelse af denne paragraf, og det gælder også i forhold til boligministeriets udøvelse af den ovenfor omtalte responderende virksomhed vedrørende fortolkningen af bestemmelserne i ejerlejlighedsloven, såfremt der ikke forholdsvis hurtigt opnås en klaring af det omtalte fortolkningsspørgsmål. Det vil med andre ord sige, at folketingets ombudsmand siger: hvis vi ikke klarer det her, så vil boligministeriet ikke længere bare kunne fortolke paragraffen og sige: det er altså det, der menes med den. Også på det punkt ønsker ombudsmanden en afklaring.

Jeg må nok sige, at det er første gang, jeg har hørt en så ualmindelig forklaring på, hvorfor man ikke ønsker at skrive det, man er enig i. Boligministeren sagde, at det ville være logisk at støtte forslaget fra fremskridtspartiet og fra det konservative folkeparti, fordi det dækkede boligministeriets og socialdemokratiets opfattelse, men så tilføjede boligministeren: men vi ønsker ikke at lovgive om problemet, fordi vi ikke ønsker, at de almennyttige selskaber skal gå på tvangsauktion. Hvis det skal være begrundelsen, hr. boligminister, så skal vi jo ophæve straf for voldtægtsforbrydelser og alt muligt andet, for jeg går da ud fra, at socialdemokratiet heller ikke ønsker, at det skal ske. Det har dog ikke hidtil afholdt os her i folketinget fra at lovgive om problemerne.

Jeg kan ikke se, hvordan i alverden boligministeren kan sige: ja men vi ønsker ikke at lovgive om det, for hvis man lovgiver om problemet, så tror folk, at det er noget, man vil have skal ske. Skal vi da ophæve alle bestemmelser om det, som man heller ikke ønsker skal ske, i alle andre love? Det må man jo gøre, hvis man skal være i overensstemmelse med den holdning, som boligministeren åbenbart har til ejerlejlighedsloven. Jeg går virkelig ud fra, hr. boligminister, at det ønsker man ikke at stille forslag om fra socialdemokratiets side. Så må jeg bare konstatere, at det eneste sted, man lader være med at lovgive, sådan som man egentlig burde, det er i ejerlejlighedsloven. Det er altså ikke, fordi man ikke vil have, at nogen skal tro, man ønsker ejendommene på tvangsauktion. Det er simpelt hen, fordi man vil beskytte nogle mennesker nede i den socialdemokratiske folketingsgruppe og sørge for, at de ikke må stemme imod boligministeriets fortolkning. Det er det, det drejer sig om, og så er det, vi kommer til det politiske.

Jeg synes, det er meget, meget forkasteligt, hvis denne sag, som er rent teknisk-juridisk, og som kommer på folketingets bord efter en henvendelse fra ombudsmanden, virkelig skal drukne, fordi boligministeren siger: det her ønsker vi ikke at lovgive om, for så tror folk bare, det er noget, vi ønsker. Det er for dårligt, hr. boligminister.

Første næstformand (Erlendsson):

Jeg skal gøre opmærksom på, at direkte tiltale efter forretningsordenen ikke er tilladt.

Boligministeren (Erling Olsen):

Jeg skal lige indledningsvis sige til hr. Langsted, som jeg glemte at svare før, at vi naturligvis gerne vil levere materiale til en række lovtekniske problemers belysning som ønsket af hr. Langsted.

Til fru Kirsten Jacobsen: ja, voldtægt giver jo mange associationer, men jeg skal afholde mig fra yderligere kommentarer. Det afgørende er, at vi ikke ønsker at lovgive om helt hypotetiske situationer. Derfor ønsker vi ikke at lovgive på dette område. Lovgav vi, ville vi dermed antyde, at vi var indstillet på, at almennyttige selskaber kunne komme på tvangsauktion, og vi er indstillet på at gøre alt, hvad vi kan, for at forhindre det.

[Boligministeren]

Til hr. Wilhjem: jeg tror, vi må sige, at man kan belyse de juridiske problemer på mange måder. Når et sådant problem opstår, er én måde en retssag, en anden og meget nem måde er at spørge folketinget: hvad mener I nu om den pågældende bestemmelse?

Her er det, jeg har sagt: vi vil ikke falde i nogen af de grøfter, hr. Wilhjem så venligt viser os hen til. Vi vil ikke lave den lovgivning, fru Kirsten Jacobsen ønsker, af rent politiske grunde, for vi vil ikke tilkendegive, at vi regner det som en mulighed overhovedet, at et almennyttigt byggeri kommer på tvangsauktion, og vi vil ikke give frit løb for boligaktivisterne. Derfor har vi altså indrettet os på den måde, vi har gjort. Sådant er vi altså bare.

(Kort bemærkning).

Wilhjem (VS):

Jeg vil gerne understrege, at jeg henviser ikke til nogen grøfter, som regeringen og socialdemokratiet har at vælge imellem. Det er ombudsmanden, der, som det høflige menneske han er, undlader at sige, at den lov er så stjerneklar, som den er, men da boligministeriet nu har sæt tvivl om den, slutter han med at sige: hvad med at foretage en tydeliggørelse? Det er ham, der har bedt om det.

Nu siger boligministeren: vi ønsker ikke at lovgive om hypotetiske spørgsmål. Ja men hvem var det, der startede hele denne affære? Det var boligministerens forgænger, den socialdemokratiske boligminister for 1½ år siden, der startede med at bruge denne hypotetiske situation og sige: indtræffer den, så kan lejerne vente, at deres ejendomme bliver udstykket. Det var det, der startede det hele. Det har socialdemokratiet og regeringen ikke set sig for god til. Men når det så kommer til, at man skal op at stå for den sag, så siger man: nej, nej, lad os prøve at lave lovgivning ad bagdøren. Det er i virkeligheden det, man gør. Den lovgivning, man lavede i 1966, siger altså noget andet. Jeg mener, den klart siger noget andet. Jeg mener, ombudsmanden høfligt siger, at boligministeriets fortolkning er yderst tvivlsom. Det er en høflig udlægning af boligministeriets fortolkning, vil jeg nok sige.

Det er en ærlig sag, som fremskridtspartiet og de konservative gør, at komme her at si-

ge: o.k., vi ønsker, at der skal stå, at det dér kan lade sig gøre. Det er til at tackle politisk, det kan vi få en diskussion om, det kan folk blande sig i ude omkring, som de socialdemokratiske borgmestre forsøgte sidste år. Men det er ikke nogen ærlig sag at forsøge at lave den lovgivning ad bagdøren, som boligministeren nu forsøger ved at sige: vi vil ikke tage stilling til det.

Jeg håber, dette forslag kommer til afstemning. Socialdemokratiet bliver nødt til at tage stilling til: skal det stå i loven, eller skal det ikke stå der? Jeg går ud fra, at hvis det bliver stemt ned – hvis den klare formulering, som fremskridtspartiet og de konservative har lagt frem, bliver stemt ned her i salen – må det betyde, at den gamle tekst med den fortolkning, at det ikke kan lade sig gøre, står ved magt. Socialdemokratiet skal ikke slippe fra at tage stilling, især ikke når de insisterer på at lovgive ad bagdøren, som det her er tilfældet.

Boligministeren (Erling Olsen):

Hvis dette lovforslag kommer til afstemning, stemmer vi imod, derom ingen tvivl. Det har efter vor mening ikke de konsekvenser, hr. Wilhjem nævnte. Men hvis hr. Wilhjem vil have en politisk tilkendegivelse, så er det den, at man fra boligministeriets side og fra socialdemokratiets side ikke ønsker at bruge tvangsauktion som trussel over for lejere, der vil lave huslejeboykot. Vi vil for det første, som man vil se af de forslag, der bliver fremsat om kort tid, skabe rimelige forhold i det almennyttige boligbyggeri, og så vil vi på anden vis tage os kærligt af de mennesker, der huslejeboykoter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov for Færøerne om rettens pleje.

(Lovforslag nr. L 99. Fremsat 6/12 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Johan Nielsen (S):

Lov for Færøerne om rettens pleje har været indrettet efter øernes isolerede beliggenhed og så de relativt store afstande, som er imellem de forskellige øer; derfor har loven altid været anderledes end i den øvrige del af kongeriget. Nu vil man råde bod på det. Vi lever i en tid, hvor afstandene ikke betyder så meget, vi er blevet så globale. Hvis myndighederne har forhandlet med landsstyret på Færøerne og landsstyret på Færøerne er indforstået med, at det forslag, som i dag er til behandling her, skal komme til at gælde på Færøerne, så skulle tingene sådan set være i orden fra færøsk side.

Økonomisk kommer det ikke til at betyde så forfærdelig meget. Der er visse administrative besparelser, og så er der en smule offentlige udgifter, men det kommer ikke til at betyde så forfærdelig meget.

Jeg kan love socialdemokratiets støtte til en hurtig og velvillig behandling.

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

Det positive, der kan siges om dette lovforslag, er, at det medfører nogle administrative besparelser, og fremskridtspartiet kan selvfølgelig fuldt ud tilslutte sig de nødvendige forenklinger i lovgivningen.

Færøerne skal naturligvis i relation til hjemmestyreloven kunne udforme og indrette deres love, som det passer dem, men som en konsekvens bør de også selv betale, hvad det koster at gennemføre denne forenkling lokalt, og dermed også overtage retspleje som særområde.

I bemærkningerne til lovforslaget står der ligeledes, at det også vil medføre visse merudgifter, der samlet betyder en forøgelse af udgifterne. Om dette vil jeg principielt sige, at på områder, hvor ændring af gældende lov medfører merudgifter, der eventuelt skal

pålægges befolkningen uden for Færøerne, vil det ikke være rimeligt, at folketinget stiller sig ukritisk. Vi vil derfor under udvalgsbehandlingen interessere os for, hvorvidt der er mulighed for at undgå merudgifterne.

Selv om der altså er en positiv side i lovforenklingen, betyder selv en mindre udgiftsforøgelse, at fremskridtspartiet næppe vil kunne stemme for dette forslag til lov for Færøerne om rettens pleje.

Henrik Toft (V):

Da venstres ordfører, hr. Ellefsen, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne sige følgende vedrørende lovforslag nr. L 99.

Venstre finder det rimeligt, at de foreslåede lovændringer gennemføres i overensstemmelse med justitsministerens forslag, og jeg skal anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling.

Annelise Godfredsen (KF):

Det konservative folkeparti tilslutter sig lovforslaget og vil give det en velvillig behandling i udvalget.

Mimi Jakobsen (CD):

CD tilslutter sig forslaget.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg skal takke ordførerne, hvoraf langt de fleste har givet nærmest ubetinget tilslutning til forslaget. Fremskridtspartiet tager et forbehold. Lad os nu se under udvalgsbehandlingen, om vi kan give de oplysninger, som man ønsker. Der blev talt om en forøgelse af udgifterne. Det, der står i lovforslagets bemærkninger, er, at der ikke samlet vil blive tale om en væsentlig forøgelse af udgifterne, men det kan jeg selvfølgelig besvare spørgsmål om fra udvalget.

Tak for den velvillige modtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Erlendsson):